

SPRAWOZDANIE

**z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Świdnicy**

w 2019 roku

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy jest gminną jednostką organizacyjną, nie posiadającą osobowości prawnej, działającą w formie jednostki budżetowej. Funkcjonuje na podstawie statutu nadanego Uchwałą nr III/9/10 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 28 grudnia 2010 r. Główną działalnością Ośrodka jest organizowanie, koordynowanie i wykonywanie zadań w ramach zadań własnych gminy i zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Realizuje zadania i świadczenia przyznawane na podstawie obowiązujących przepisów, w szczególności ustaw o:

- pomocy społecznej,
- świadczeniach rodzinnych,
- pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- systemie oświaty, w zakresie pomocy materialnej dla uczniów,
- pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Karcie Dużej Rodziny,
- świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w zakresie potwierdzania prawa do świadczeń zdrowotnych dla podopiecznych.

Bezpośredni nadzór nad działalnością Ośrodka sprawuje Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego w Świdnicy.

Sprawozdanie zawiera analizę budżetu oraz opis zadań realizowanych w 2019 r. przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy. Obowiązek jego sporządzania wynika z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zgodnie z którym kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Ośrodek koordynował realizację Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Miasto Świdnica na lata 2019-2025 i gminnych programów:

- Wspierania Rodziny na lata 2018-2020,
- Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miasto Świdnica na lata 2016-2020,
- Aktywności Lokalnej w Gminie Miasto Świdnica na lata 2016-2020,
- polityki prorodzinnej pod nazwą Świdnicka Karta Dużej Rodziny.

Ośrodek prowadził działalność w siedzibach:

- ul. Wałbrzyska 15 (budynek Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie) – siedziba główna Ośrodka, Zespół ds. usług opiekuńczych,
- ul. Franciszkańska 7 (parter) – siedziba Sekcji terenowych nr 1, 2 i 4, Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych oraz Działu Pomocy Specjalistycznej (obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie),
- ul. Westerplatte 47 – siedziba Sekcji terenowej nr 3.

W strukturach Ośrodka funkcjonowało mieszkanie chronione, przy ul. Kopernika 9e/1, przeznaczone dla nie mniej niż trzech osób, samotnych lub małżonków, w trudnej sytuacji życiowej, seniorów, niepełnosprawnych lub chorych, potrzebujących wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu.

Struktura organizacyjna Ośrodka jest na bieżąco dostosowywana do zmian ustawowych oraz potrzeb wynikających z realizowanych zadań. Stosownie do art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, Ośrodek spełnia wymagania dotyczące zatrudnienia pracowników socjalnych „proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców”.

Tabela nr 1. Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej

komórka organizacyjna	etaty	
	stan na dzień 1 stycznia 2019 r.	stan na dzień 1 stycznia 2020 r.
Dyrektor	1	1
Zastępca Dyrektora	1	1
Dział Świadczeń Pomocy Społecznej	11	11
Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych	14	11
Dział Administracyjno-Organizacyjny	6	6
Biuro Projektów Społecznych	1	2
Dział Finansowo-Księgowy	3	3
Dział Pomocy Środowiskowej:	29	27
Sekcja terenowa nr 1	7	5
Sekcja terenowa nr 2	6	6
Sekcja terenowa nr 3	7	7
Sekcja terenowa nr 4	6	6
Zespół ds. usług opiekuńczych	3	3
Dział Pomocy Specjalistycznej	10	9,5
Radca prawny	0,63	0,63
Główny specjalista ds. kadr i płac	1	1
ŁĄCZNIE:	77,63	73,13

Pracownicy Ośrodka posiadają wykształcenie i kwalifikacje zgodne z wymaganiami ustawowymi. Systematycznie podnoszą umiejętności, poprzez udział w szkoleniach i warsztatach. W 2019 r. ze szkoleń zorganizowanych przez Ośrodek oraz podmioty zewnętrzne skorzystało łącznie 68 pracowników. Ośrodek zorganizował:

- cykl czterech dwudniowych warsztatów dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej podnoszących umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych oraz w pracy z osobami i rodzinami przeżywającymi trudności życiowe, zagrożonymi dysfunkcją i wykluczeniem społecznym, z klientem wieloprogowym, uwikłanym w problemy uzależnień i przemocy, w tym:
 - doskonalenie umiejętności mediacji w rozwiązywaniu trudnych problemów – 12 godz., 15 osób,
 - poznanie technik radzenia sobie ze stresem, sytuacjami konfliktowymi, syndromem wypalenia zawodowego, w tym w związku z pracą z osobami uzależnionymi od alkoholu i uwikłanymi w przemoc w rodzinie – 12 godz., 15 osób,
 - podnoszenie umiejętności pracy z klientem trudnym, roszczeniowym, niechętnym do współpracy, agresywnym, w szczególności uzależnionym od alkoholu i innych środków psychoaktywnych – 12 godz., 15 osób,
 - podnoszenie umiejętności pracy z rodzicami biologicznymi (w szczególności uzależnionymi od środków psychoaktywnych) dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w pieczy zastępczej – 12 godz., 9 osób.
 Warsztaty poprowadził Piotr Piotrowski, psychoterapeuta, trener Polskiego Towarzystwa Psychologicznego;
- wykład Profilaktyka uzależnień i zachowań ryzykownych w kontekście neurobiologii, dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w zakresie neurobiologii, mającej znaczenie dla profilaktyki uzależnień, nabycia umiejętności interpretowania skutków uzależnień i przeciwdziałania im oraz tworzenia zintegrowanego systemu działań profilaktycznych

promujących postawy będące alternatywą wobec uzależnień, prób samobójczych, depresji – 5 godz., 21 osób.

Wykład poprowadził dr Marek Kaczmarzyk, jeden z czołowych neurodydaktyków w Polsce, propagator dydaktyki ewolucyjnej, dziedziny zajmującej się wyodrębnieniem, rozpoznaniem i praktycznym wykorzystaniem wpływu mechanizmów ewolucyjnych na procesy uczenia się i nauczania. Jest doktorem nauk biologicznych, neurobiologiem, emetykiem i ewolucjonistą, wykładowcą akademickim i kierownikiem Pracowni Dydaktyki Biologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach;

- trzydniowe warsztaty Interwencja kryzysowa w pracy socjalnej, dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w celu zaznajomienia z technikami redukcji lęku i stresu wywołanych sytuacją kryzysową oraz tworzenia zintegrowanego systemu działań profilaktycznych w interwencji kryzysowej we współpracy ze środowiskami terapeutycznymi – 15 godz., 16 osób.

Warsztaty poprowadził mgr Tomasz Bilicki, pedagog, psychoterapeuta, jeden z najlepszych w Polsce specjalistów w zakresie interwencji kryzysowej dzieci i młodzieży, ekspert w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki pokolenia Y oraz Z, twórca systemu wsparcia oraz profilaktyki typu rówieśniczego i lidarskiego Motivation Punch. Jest Prezesem Zarządu oraz koordynatorem Centrum Interwencji Kryzysowej przy Fundacji Innowacja w Łodzi;

- dwudniowe warsztaty „Techniki diagnostyczne przemocy seksualnej”, dla asystentów rodziny, pracowników socjalnych oraz przedstawicieli Zespołu Interdyscyplinarnego i Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Świdnicy, w zakresie poszczególnych etapów diagnozy dziecka wykorzystywanego seksualnie, treningu rozmowy diagnostycznej z rodzicem i dzieckiem oraz zadawania pytań diagnozowanemu dziecku i jego opiekunowi, aby w bezpieczny dla dziecka sposób uzyskać informacje – 12 godz., 16 osób.

Warsztaty poprowadziła dr Agnieszka Widera-Wysoczańska, psycholog, psychoterapeuta, specjalista w zakresie terapii dziecka wykorzystywanego seksualnie, adiunkt w Zakładzie Psychologii Klinicznej Instytutu Psychologii Uniwersytetu Wrocławskiego, trener Treningu Grupowego Polskiego Towarzystwa Psychologicznego oraz konsultant w zakresie pomocy dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego;

- dwudniowe warsztaty z samoobrony i asertywności dla kobiet „WenDo”, dla pań na co dzień zajmujących się pracą z rodzinami doświadczającymi przemocy w rodzinie, których celem było zwiększenie umiejętności w zakresie komunikacji, rozpoznawania i diagnozowania sytuacji przekraczania granic i reagowania na nie, podejmowania decyzji oraz samoobrony fizycznej w sytuacjach ataku/napaści – 12 godz., 14 osób.

Warsztaty poprowadziły Magda Szewciów i Lena Bielska, certyfikowane trenerki samoobrony i asertywności dla kobiet i dziewcząt WenDo;

- warsztaty „Budżet domowy”, w zakresie świadomego planowania i zarządzania finansami osobistymi, zmiany nawyków finansowych w celu poprawy budżetu i efektywnego oszczędzania, mające służyć wsparciu pracownika w pracy z klientem – 3 godz., 12 osób.

Warsztaty poprowadziła Agnieszka Lisowska, certyfikowany coach i trener, posiadająca doświadczenie w prowadzeniu warsztatów z zakresu finansów.

Pracownicy Ośrodka wzięli udział w 38 szkoleniach zorganizowanych przez podmioty zewnętrzne, w tematach:

- opieka wytchnieniowa,
- diagnoza rodziny,
- usługa asystenta rodziny w świetle ustawy „za życiem”,
- rola asystenta rodziny i jego zadania,
- podział zadań między pracownikiem socjalnym a asystentem rodziny,
- rozwój kompetencji zawodowych w zakresie prowadzenia interwencji kryzysowej,

- interwencja kryzysowa w pracy z osobami doświadczającymi przemocy,
- procedura odebrania dziecka,
- uzależnienie od alkoholu i rodzina z problemem alkoholowym,
- zmiany w procedurze „Niebieskie Karty”,
- standardy usług pomocy społecznej,
- kierowanie do schroniska osób bezdomnych,
- ustawa o pomocy społecznej,
- pomoc społeczna a ochrona zdrowia psychicznego,
- pomoc postpenitencyjna,
- nowelizacja rozporządzenia w sprawie wywiadu środowiskowego,
- rozwój lokalny a ekonomia społeczna,
- koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych i wychowawczych,
- KPA w ośrodku pomocy społecznej,
- Karta Dużej Rodziny,
- świadczenie wychowawcze 500 plus,
- Fundusz Alimentacyjny,
- stypendia szkolne,
- zamówienia publiczne do 30 tys. euro,
- naliczanie, rozliczanie wynagrodzeń.

Dla wszystkich pracowników Ośrodka w 2019 r. zostały przeprowadzone wewnętrzne szkolenia i spotkania informacyjne:

- zapoznanie ze zjawiskiem mobbingu, m.in. jego przebiegiem, skutkami i przeciwdziałaniem, przeprowadzone przez Justynę Grzechowiak, radcę prawnego MOPS i Sylwię Łopacką, psychologa MOPS – w 5 różnych terminach,
- kontrola zarządcza w MOPS, poprowadzone przez pracowników Ośrodka, będących członkami Zespołu ds. kontroli zarządczej, w 3 różnych terminach,
- ochrona danych osobowych, poprowadzone przez Krzysztofa Olejniczaka, inspektora danych osobowych w MOPS, w 3 różnych terminach,
- bezpieczeństwo i higiena pracy, poprowadzone przez Mariusza Nowickiego, specjalistę ds. bhp i poż. w MOPS, w 3 różnych terminach.

Z uwagi na złożoność problemów, z jakimi pracownicy socjalni, asystenci rodziny oraz inni pracownicy Ośrodka, mają do czynienia w trakcie wykonywania obowiązków służbowych, korzystali ze wsparcia w formie:

- superwizji grupowych i indywidualnych, w okresie od kwietnia do grudnia 2019 r., w celu uzyskania wsparcia w rozwiązywaniu trudności merytorycznych i emocjonalnych związanych z wykonywaniem pracy, nauki nowych rozwiązań i metod, pozytywnych wzorców pracy z klientem oraz rozwoju współpracy zespołowej i doskonalenia kompetencji zawodowych, poprzez edukację, m.in. w zakresie komunikacji, asertywności, radzenia sobie z emocjami i stresem, pracy z klientem wieloprogowym, w tym uwikłanym w problemy uzależnień oraz przemoc domową – 10 superwizji grupowych, w wymiarze 90 min. każda i 75 superwizji indywidualnych, w wymiarze 60 min. każda, 35 pracowników,
- superwizji grupowej pracy socjalnej, realizowanej przez certyfikowanego superwizora posiadającego wpis do Rejestru Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, m.in. w zakresie wyposażenia w umiejętności pozwalające na prawidłowe identyfikowanie trudności w pracy, ich źródeł oraz sposobów rozwiązywania, wzmacniania umiejętności komunikowania się z osobami korzystającymi z pomocy społecznej, współpracownikami i instytucjami oraz uzyskania wsparcia w rozwoju zawodowym i zapobieganiu wypaleniu zawodowemu – 6 godz., 16 pracowników,

- szkolenia w zakresie skutecznego działania w pracy z „trudnym” klientem, zrealizowanego w ramach kampanii „Bezpieczni w służbie i pracy” przez Służbę Więzienną. W części teoretycznej uczestnicy zostali zapoznani z zadaniami i celami statutowymi Służby Więziennej oraz podstawową wiedzą z zakresu umiejętności rozładowywania napięć i stresu wynikającego z kontaktu z agresywnym oraz roszczeniowym klientem. W części praktycznej uczestnicy poznali podstawowe zasady z zakresu technik samoobrony oraz udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej – 9 pracowników,
- wsparcia psychologa Ośrodka,
- wyposażenia w środki ochrony przy bezpośrednim zagrożeniu (alarm, telefony służbowe),
- asysty dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy w trakcie realizowanych w środowiskach zagrożonych przemocą oraz demoralizacją nieletnich patronażach popołudniowych.

W celu wspierania pracowników w realizowaniu obowiązków służbowych, pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej opracowują wewnętrzne procedury postępowania w indywidualnych przypadkach do stosowania przez pracowników Ośrodka. W 2019 r. opracowano 4 procedury przyjęte zarządzeniami Dyrektora Ośrodka:

- dla pracowników socjalnych, dotyczącą postępowania z osobami bezdomnymi i wymagającymi pomocy w formie schronienia, przebywającymi na terenie Gminy Miasta Świdnicy,
- dla pracowników socjalnych, dotyczącą działań w zakresie poprawy warunków mieszkaniowych osób, u których występuje „problem zbieractwa” lub zaniechanie wykonywania czynności higienicznych,
- dla pracowników socjalnych i asystentów rodziny, dotyczącą zasad współpracy i wspierania rodziny przez asystenta rodziny w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Świdnicy,
- dla wszystkich pracowników Ośrodka, w sprawie ochrony pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy w przypadku znieważania i gróźb ze strony klienta, zarzutów wobec pracownika o przekroczenie uprawnień podczas wykonywania obowiązków służbowych.

Pracownicy potwierdzili zapoznanie się z procedurami, podpisując oświadczenia, które dołączone zostały do akt osobowych pracownika.

W realizacji zadań Ośrodek współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej oraz organizacjami pozarządowymi, podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną oraz innymi podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej. W 2019 r. Ośrodek nadzorował realizację zadań publicznych Miasta zleconych w trybie otwartych konkursów ofert, na podstawie Programu współpracy Gminy Miasto Świdnica z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na 2019 rok:

- ✓ Prowadzenie jadłodajni:
 - Caritas Diecezji Świdnickiej,
 - Towarzystwo Pomocy im. Świętego Brata Alberta;
- ✓ Pozyskiwanie i dystrybucja żywności:
 - Spółdzielnia Socjalna „MITOS”.

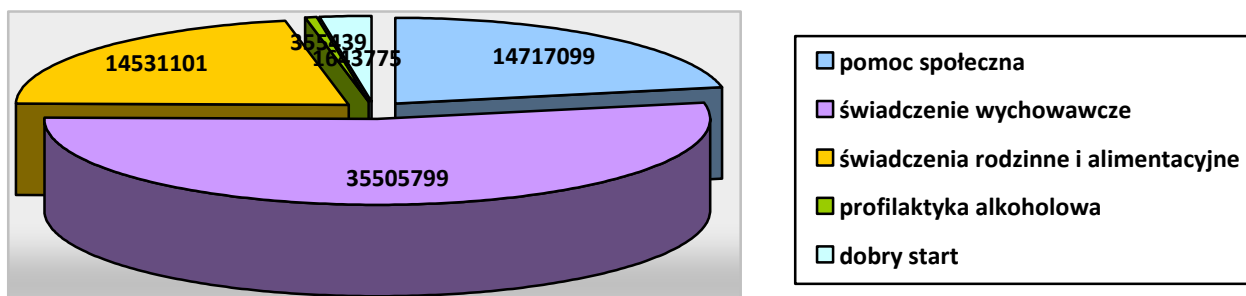
1. Budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z przepisów prawa na rzecz osób i rodzin przeżywających trudności, w celu ich wspierania, zaspokojenia potrzeb, umożliwienia życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz motywowania do uruchamiania własnych możliwości i współuczestniczenia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, w jakich się znalazły.

Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą ze środków budżetu miasta i z dotacji rządowych, a zadania dzieli się odpowiednio na własne i zlecone. Na realizację zadań Ośrodka w 2019 r. wydatkowano łącznie kwotę 66.753.213 zł, w tym na zadania z zakresu:

- pomocy społecznej – 14.717.099 zł
- świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych – 14.531.101 zł
- świadczenia w ramach programu „Rodzina 500+” – 35.505.799 zł
- świadczeń w ramach programu „Dobry start” – 1.643.775 zł
- profilaktyki alkoholowej – 355.439 zł

Wykres nr 1. Budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Zadania realizowane przez Ośrodek w 2019 r. finansowane były ze środków własnych Gminy Miasta Świdnicy oraz środków z budżetu państwa i z Unii Europejskiej.

Tabela nr 2. Wydatki z podziałem na źródło finansowania

źródło finansowania	2017	2018	2019
środki z budżetu gminy	8.085.752 zł w tym m.in.: 238.380 zł ¹	8.604.846 zł w tym m.in.: 348.337 zł ¹	10.264.113 zł w tym m.in.: 355.439 zł ¹
środki z budżetu państwa	43.467.478 zł w tym m.in.: 13.793.864 zł ² 24.979.364 zł ³	43.721.402 zł w tym m.in.: 14.187.824 zł ² 23.616.818 zł ³ 1.608.745 zł ⁴	56.223.700 zł w tym m.in.: 14.531.101 zł ² 35.505.799 zł ³ 1.643.775 zł ⁴
środki z Unii Europejskiej	56.612 zł	183.793 zł	265.400 zł
łącznie	51.609.842 zł	52.510.040 zł	66.753.213 zł

¹ środki pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

² środki na realizację zadań związanych ze świadczeniami rodzinnymi i alimentacyjnymi

³ środki na realizację zadań związanych ze świadczeniem wychowawczym

⁴ środki na realizację zadań związanych ze świadczeniem dobry start

Tabela nr 3. Wydatki z podziałem na zadania

zadania	wydatki		
	2017	2018	2019
zadania własne gminy	12.480.106 zł	12.683.605 zł	14.517.133 zł
zadania zlecone gminie	39.073.124 zł	39.642.643 zł	51.970.680 zł
zadanie z Unii Europejskiej	56.612 zł	183.792 zł	265.400 zł
łącznie	51.609.842 zł	52.510.040 zł	66.753.213 zł

2. Osoby i rodziny objęte pomocą społeczną

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, przede wszystkim w formie wsparcia finansowego, usług, pomocy w naturze oraz w postaci pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego. Kieruje również do domów pomocy społecznej osoby wymagające całodobowych usług opiekuńczych.

Tabela nr 4. Osoby i rodziny objęte pomocą społeczną

rok	pomoc we wszystkich formach		w tym: pomoc finansowa	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
2017	1.497	2.385	1.163	1.864
2018	1.389	2.106	1.049	1.621
2019	1.330	2.068	985	1.585

Systematycznie zmniejsza się liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej:

- liczba rodzin korzystających w 2019 r. z pomocy we wszystkich formach zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 4,25% (liczba osób w tych rodzinach o 1,80%) i do 2017 r. o 11,16% (liczba osób w tych rodzinach o 13,29%),
- liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 6,10% (liczba osób w tych rodzinach o 2,22%) i do 2017 r. o 15,31% (liczba osób w tych rodzinach o 14,97%).

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na bieżąco prowadzą rozeznanie w środowiskach objętych wsparciem. W 2019 r. opieką obejmowali m.in. rodziny:

- z dziećmi do ukończenia 17 roku życia – 371,
- uwikłane w problemy uzależnień – 444, w tym:
 - ze zdiagnozowaną chorobą alkoholową – 234,
 - z dziećmi ze środowisk zagrożonych uzależnieniami, objętych monitorowaniem i motywowanych do podjęcia terapii przez rodziców – 112,
- uwikłane w problemy przemocy – 210,
- z nadzorem kuratorskim – 90,
- z zadłużeniem czynszowym – 321,
- korzystające z żywności w ramach Banku Żywności – 695 (327 dzieci w tych rodzinach),
- wielodzietne – 75,
- niepełne – 168.

Rodziny objęte są systemową diagnozą oraz badane są ich możliwości samodzielnego przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych. Dla każdej rodziny indywidualnie dostosowywane są formy pomocy. Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej warunkuje trudna sytuacja życiowa oraz posiadane dochody, nie przekraczające kryterium dochodowego, które wynosiło od dnia 1 października 2018 r. dla osoby samotnie gospodarującej 701 zł i dla osoby w rodzinie 528 zł. Kryteria dochodowe dla świadczeń z pomocy społecznej podlegają weryfikacji co 3 lata. Przyznanie pomocy następuje w formie decyzji administracyjnej, wydawanej na wniosek klienta, w oparciu o przeprowadzony przez pracownika socjalnego rodzinny wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania osoby oczekującej pomocy. W 2019 r. sporządzono 7.441 decyzji przyznających świadczenia z pomocy społecznej ogółem, o 386 decyzji mniej niż w roku poprzednim. Wsparcie finansowe realizowane jest w formach pieniężnych oraz niepieniężnych, przy spełnieniu przesłanek wymienionych w ustawie o pomocy społecznej.

Tabela nr 5. Świadczenia według powodu przyznania

powód przyznania pomocy	2017		2018		2019	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie
ubóstwo	982	1.639	822	1.272	731	1.174
sieroctwo	0	0	0	0	0	0
bezdomność	104	118	112	116	91	97
bezrobocie	699	1.306	547	990	478	896
niepełnosprawność	643	907	601	832	595	828
długotrwała lub ciężka choroba	1.034	1.434	1.017	1.358	990	1.370
przemoc w rodzinie	28	77	15	40	16	46
potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	75	343	61	280	58	284
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych	248	760	199	620	170	539
trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	28	46	25	41	16	18
alkoholizm lub narkomania	122	173	125	168	91	133
zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	11	23	2	3	5	8
- klęska żywiołowa lub ekologiczna - potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi - trudność w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0	0	0

Nadal największą grupę odbiorców świadczeń pomocy społecznej stanowią rodziny, w których ubóstwo jest wynikiem sytuacji zdrowotnej członków rodziny. W 2019 r. długotrwała lub ciężka choroba stanowiły powód przyznania pomocy w 74,44% (73,22% w 2018 r.) rodzin korzystających z pomocy we wszystkich formach i niepełnosprawność w 44,74% (43,27% w 2018 r.) rodzin. Kolejną wiodącą przyczyną korzystania ze świadczeń pomocy społecznej było bezrobocie towarzyszące ubóstwu. Stanowiło ono powód przyznania pomocy w 35,94% (39,38% w 2018 r.) rodzin korzystających z pomocy we wszystkich formach.

3. Pomoc materialna

System świadczeń pieniężnych obejmuje największą grupę odbiorców pomocy społecznej. Przyznawanie świadczeń na bieżące potrzeby rodziny jest rozumiane, jako wsparcie w prowadzonej pracy socjalnej mającej na celu usamodzielnienie klienta. Świadczenia finansowe udzielane są w szczególności w formie zasiłków stałych i okresowych, na realizację których środki finansowe przekazywane są z budżetu państwa na realizację zadań własnych gminy w formie dotacji oraz zasiłków celowych, realizowanych ze środków pochodzących z dochodów własnych gminy.

Tabela nr 6. Świadczenia pieniężne w formie zasiłków

forma pomocy	2017			2018			2019		
	liczba		kwota świadczeń w zł	liczba		kwota świadczeń w zł	liczba		kwota świadczeń w zł
	rodzin	osób w rodzinie		rodzina	osób w rodzinie		rodzina	osób w rodzinie	
zasiłek celowy	1.088	1.777	954.078	972	1.514	806.162	913	1.493	805.298
zasiłek celowy specjalny	246	382	74.216	252	388	92.213	321	529	186.737
zasiłek okresowy	596	1.114	1.221.833	474	861	881.489	425	799	852.570
zasiłek stały	337	398	1.664.984	322	374	1.654.394	307	351	1.747.912

Spośród świadczeń pieniężnych największe wydatki ponoszone są na zasiłki stałe, wypłacane osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Przyznawane są w wysokości ustawowej, wynikającej z różnicy pomiędzy kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem. Zasiłek okresowy przyznawany jest w podstawowej, gwarantowanej wysokości 50% różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem. Wypłacany przede wszystkim z powodu bezrobocia oraz długotrwałej choroby i niepełnosprawności. Zasiłek celowy adresowany jest do osób o najniższych dochodach, zasiłek celowy specjalny do osób lub rodzin o dochodach przekraczających kryterium ustawowe, wypłacany w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Świadczenia te przyznawane są z przeznaczeniem na „zaspakajanie niezbędnej potrzeby bytowej”. Średnio na rodzinę korzystającą z zasiłku celowego przyznano rocznie około 882 zł (829 zł w 2018 r.) i z zasiłku celowego specjalnego rocznie około 582 zł (366 zł w 2018 r.).

Głównym kryterium uprawniającym do korzystania ze świadczeń rodzinnych jest przeciętny miesięczny dochód netto, w przeliczeniu na osobę w rodzinie albo dochód osoby uczącej się, który nie może przekroczyć kwoty 674 zł. Gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764 zł. Ogółem w 2019 r. decyzją przyznano świadczenia 447 osobom.

Na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych, kryteria dochodowe uprawniające do: zasiłku rodzinnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego i jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka oraz wysokość świadczeń rodzinnych (z wyłączeniem wysokości świadczenia pielęgnacyjnego) i wysokość zasiłku dla opiekuna, są weryfikowane co 3 lata. Weryfikacji powyższych kwot dokonano 1 listopada 2018 r. Wysokość kryterium dochodowego, uprawniającego do zasiłku rodzinnego, pozostała na dotychczas obowiązującym poziomie.

Od 1 listopada 2018 roku wzrosły kwoty świadczeń rodzinnych:

- zasiłek pielęgnacyjny – 184,42 zł do 31.10.2019 r. i 215,84 zł od 01.11.2019 r.,
- specjalny zasiłek opiekuńczy – 620 zł,
- zasiłek dla opiekuna – 620 zł.

Pozostałe świadczenia dla rodzin pozostały bez zmian:

- zasiłek rodzinny na dziecko do ukończenia 5. roku życia – 95 zł,
- zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 18. roku życia – 124 zł,
- zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 18. roku życia do ukończenia 24. roku życia – 135 zł,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka – 1.000 zł,

- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 400 zł,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka – 193 zł, nie więcej jednak niż 386 zł na wszystkie dzieci, w przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o 80 zł na dziecko, nie więcej jednak niż o 160 zł na wszystkie dzieci,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 95 zł na trzecie i następane dzieci uprawnione do zasiłku,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5. roku życia – 90 zł, powyżej 5. roku życia do ukończenia 24. roku życia – 110 zł,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – 100 zł,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania: na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniami w miejscowości, w której znajduje się szkoła – 113 zł, na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła – 69 zł,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – 1.000 zł,
- świadczenie rodzicielskie – 1.000 zł.

Tabela nr 7. Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego

forma świadczenia	liczba osób		
	2017	2018	2019
zasiłek rodzinny	1.919	1.962	1.751
dodatek z tytułu urodzenia dziecka	133	131	110
dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	49	64	37
dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	141	152	134
dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	276	318	275
dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	184	228	201
dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	1.343	1.396	1.442
dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	10	11	11

Niezależnie od wysokości dochodu, przyznawane są jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, zasiłek pielęgnacyjny przeznaczony dla niepełnosprawnych dzieci do 16 roku życia, osób dorosłych niepełnosprawnych w stopniu znacznym lub umiarkowanym, jeśli niepełnosprawność powstała do ukończenia 21 roku życia i osób, które ukończyły 75 lat, świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności przy spełnieniu wskazań wynikających z ustawy oraz świadczenie rodzicielskie, przysługujące rodzicom, którzy nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego, czyli studentom, osobom bezrobotnym lub pracującym na umowach cywilno-prawnych.

Tabela nr 8. Pozostałe świadczenia rodzinne

forma świadczenia	liczba osób		
	2017	2018	2019
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	370	317	291

zasiłek pielęgnacyjny	1.091	1.164	1.140
świadczenie pielęgnacyjne	176	209	212
specjalny zasiłek opiekuńczy	17	19	13
zasiłek dla opiekuna	19	11	8
świadczenie rodzicielskie	105	97	85

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również działania w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wobec dłużników alimentacyjnych.

Tabela nr 9. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wobec dłużników alimentacyjnych

rodzaj działania	2017	2018	2019
osoby korzystające ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego	473	424	378

Tabela nr 10. Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych

rodzaj działania	2019
informacja o przyznaniem świadczeniu	302
wezwanie dłużnika alimentacyjnego na wywiad	233
informacja w trybie art. 209 § 3 Kodeksu karnego	335
wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego	129
wniosek o przyłączenie do egzekucji	435
informacja o efektach działań	131
przeprowadzenie z dłużnikiem alimentacyjnym wywiadu alimentacyjnego oraz odebranie od niego oświadczenia majątkowego	56
przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, w szczególności pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	53
zobowiązanie dłużnika do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy	28
poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	25
sporządzenie zawiadomienia o wszczęciu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	46
zapytanie do komornika sądowego o wywiązywaniu się przez dłużnika alimentacyjnego ze zobowiązań alimentacyjnych przez okres ostatnich 6 miesięcy	46
decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	19
decyzja o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	14
zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa niealimentacji	16
wystąpienie o zatrzymanie prawa jazdy	8
wystąpienie o zwrot zatrzymanego prawa jazdy	7

korespondencja z instytucjami i dłużnikami	14
przekazanie informacji gospodarczej do biura informacji gospodarczej	146

Działania wobec dłużników alimentacyjnych są finansowane dzięki środkom, które gmina egzekwuje od dłużników alimentacyjnych. Kwoty te stanowią dochód własny gminy.

Tabela nr 11. Kwoty wyegzekwowane od dłużników alimentacyjnych w ramach funduszu alimentacyjnego

miejsce przekazania	2017	2018	2019
należności gminy wierzyciela	102.161 zł	122.689 zł	102.387 zł
budżet państwa	153.241 zł	184.033 zł	153.581 zł
odsetki	255.065 zł	332.323 zł	348.570 zł
łącznie	510.467 zł	639.045 zł	604.538 zł

Tabela nr 12. Kwoty wyegzekwowane od dłużników alimentacyjnych w ramach zaliczki alimentacyjnej

miejsce przekazania	2017	2018	2019
dochody gminy	11.877 zł	23.785 zł	28.345 zł
dochody państwa	11.877 zł	23.786 zł	28.345 zł
łącznie	23.754 zł	47.572 zł	56.690 zł

Kwoty wyegzekwowane w ramach zaliczki alimentacyjnej stanowią należności sprzed 2009 r.

Realizując pomoc materialną dla dzieci i młodzieży uczącej się, Ośrodek wypłaca stypendia szkolne oraz zasiłki szkolne.

Tabela nr 13. Dzieci i młodzież ucząca się, korzystająca z pomocy materialnej

świadczenia	liczba osób		
	2017	2018	2019
stypendia szkolne	495	463	403
zasiłki szkolne	64	54	44

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypłaca świadczenie wychowawcze na podstawie programu „Rodzina 500+”. Jego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Przysługuje matce lub ojcu, jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na jego utrzymaniu, opiekunowi faktycznemu dziecka, opiekunowi prawnemu dziecka lub dyrektorowi domu pomocy społecznej. Do 30 czerwca 2019 r. świadczenie pieniężne w wysokości 500 zł przysługiwało na drugie i kolejne dziecko w wieku do ukończenia 18. roku życia, niezależnie od dochodu. Wsparcie na pierwsze dziecko przysługiwało po spełnieniu kryterium dochodowego 800 zł netto miesięcznie na osobę w rodzinie lub 1.200 zł netto na osobę w rodzinie, której członkiem jest dziecko niepełnosprawne. Zgodnie ze zmianami wprowadzonymi w Programie „Rodzina 500+”, od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę.

Tabela nr 14. Świadczenie wychowawcze

rodzaj działania	2017	2018	2019
liczba złożonych wniosków	3.655	3.534	6.426
liczba rodzin objętych świadczeniem	3.459	3.240	5.566
liczba dzieci, na które przyznano świadczenie	4.783	4.503	8.211
liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie	118	112	69
kwota wypłaconych świadczeń	24.648.275 zł	23.287.488 zł	35.085.373 zł

W 2018 r. rząd ustanowił program „Dobry Start”, na podstawie, którego rodziny otrzymują raz w roku 300 zł na każde dziecko uczące się w szkole. Świadczenie dobry start stanowi jednorazowe wsparcie dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny. Przysługuje bez względu na dochód rodziny, dzieciom uczącym się w szkole, do ukończenia przez nie 20 roku życia, a w przypadku dzieci niepełnosprawnych, uczących się w szkole, do ukończenia przez nie 24 roku życia.

Tabela nr 15. Świadczenie dobry start

rodzaj działania	2018	2019
liczba złożonych wniosków	4.109	4.196
liczba rodzin objętych świadczeniem	3.913	4.002
liczba dzieci, na które przyznano świadczenie	5.194	5.307
liczba wniosków rozpatrzonych negatywnie	41	14
kwota wypłaconych świadczeń	1.568.850 zł	1.590.750 zł

4. Pomoc niematerialna

Obowiązkiem gminy jest realizacja zadań, które zabezpieczają minimum bytowe, jak zapewnienie ubrania, jednego gorącego posiłku i miejsca do spania każdej osobie tego pozbawionej. Pomoc niematerialna udzielana jest osobom starszym i niepełnosprawnym, z zaburzeniami psychicznymi, a także osobom, które ze względu na chorobę alkoholową lub inne uzależnienia mają tendencje do marnotrawienia środków publicznych. Realizowana jest w formie rzeczowej i instytucjonalnej. Świadczenia te nie są wypłacane w gotówce, lecz realizowane w formie zabezpieczenia ich kosztów u realizatorów.

Tabela nr 16. Świadczenia finansowe realizowane w formie niepieniężnej

forma pomocy	2017			2018			2019		
	liczba		kwota świadczeń w zł	liczba		kwota świadczeń w zł	liczba		kwota świadczeń w zł
	rodzin	osób w rodzinie		rodzin	osób w rodzinie		rodzin	osób w rodzinie	
schronienie	62	62	171.285	brak danych	brak danych	222.660	45	47	126.691

posiłek	364	751	396.400	383	748	379.302	379	776	406.155
usługi opiekuńcze	292	335	1.092.704	298	332	1.082.952	303	344	1.202.427
sprawienie pogrzebu	10	10	13.178	18	18	21.569	13	13	22.375
kierowanie do domu pomocy społecznej	77	77	1.723.754	86	86	2.067.633	89	89	2.351.145

Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom, które ze względu na stan zdrowia, wiek lub inną przyczynę wymagają pomocy osób drugih, a są jej pozbawione z powodu samotności lub niemożliwości zapewnienia jej przez rodzinę, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Zadanie realizowane jest przez opiekunki społeczne zatrudnione przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w formie umowy zlecenia. Usługi opiekuńcze obejmują przede wszystkim pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W 2019 r. usługi opiekuńcze przyznano decyzją 307 osobom (299 osobom w 2018 r.), w ramach 73.240 godzin (71.202 godzin w 2018 r.). Osoby korzystające ze świadczeń ponoszą częściową odpłatność, w zależności od swojej sytuacji materialnej, na zasadach określonych uchwałą Rady Miejskiej w Świdnicy.

Część osób wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych korzysta z pracy wolontariuszy, realizujących pracę na rzecz świdnickich seniorów, w zamian za uzyskanie umorzenia zadłużenia czynszowego.

Tabela nr 17. Umorzenia zaległości wolontariuszom

umorzenia zaległości	2017	2018	2019
liczba osób skierowanych do prac w ramach wolontariatu	17	16	15
liczba osób, którym umorzono zaległości	24	10	7
łączna kwota umorzenia	53.144,96 zł	25.540,84 zł	21.286,67 zł

źródło: Wydział Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego

Osoby wymagające całodobowej opieki kierowane są do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu: dla osób w podeszłym wieku, przewlekle somatycznie chorych, przewlekle psychicznie chorych, niepełnosprawnych fizycznie, dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie. Liczba osób kierowanych do domów pomocy społecznej oraz kosztów gminy w tym zakresie systematycznie wzrasta od 2017 r. Potrzeby w zakresie umieszczenia w placówce są realizowane na bieżąco.

Osobom, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają całodobowej opieki, może zostać przyznany pobyt w mieszkaniu chronionym. Gmina Miasto Świdnica dysponuje mieszkaniem chronionym przy ul. Kopernika 9e/1, o łącznej powierzchni użytkowej 87,08 m², które obejmuje 3 pokoje mieszkalne, pomieszczenie gospodarcze oraz odpowiednio wyposażone pomieszczenia wspólne, tj. przedpokój, łazienkę i kuchnię. Mieszkanie jest przeznaczone dla nie mniej niż trzech osób samotnych lub małżonków. Pobyt w mieszkaniu jest formą pomocy społecznej, która ma na celu zapewnienie mieszkańcom warunków samodzielnego funkcjonowania w środowisku, pod opieką specjalistów, w integracji ze społecznością lokalną. W 2019 r. w mieszkaniu chronionym przebywały 3 osoby. Mieszkańcy ponoszą częściową odpłatność za pobyt w mieszkaniu, w wysokości zależnej od sytuacji materialnej, na zasadach określonych uchwałą Rady Miejskiej w Świdnicy. W 2019 r. ze środków

Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej poniesiono wydatki w wysokości 9.358 zł w związku z pobytem w mieszkaniu chronionym.

Obowiązkiem gminy jest zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej. W 2019 r. w pieczy zastępczej przebywało 119 dzieci ze Świdnicy, z czego 32 dzieci umieszczono w 2019 r., w tym:

- w rodzinie zastępczej zawodowej przebywało 14 dzieci, w tym 3 umieszczonych w 2019 r.,
- w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia opiekuńczego przebywało 11 dzieci, w tym 4 umieszczonych w 2019 r.,
- w rodzinie zastępczej spokrewnionej przebywało 32 dzieci, w tym 11 umieszczonych w 2019 r.,
- w niezawodowej rodzinie zastępczej przebywało 17 dzieci, w tym 3 umieszczonych w 2019 r.,
- w placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywało 43 dzieci, w tym 11 umieszczonych w 2019 r.

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, gmina ponosi odpłatność według następujących zasad:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2019 r. ze środków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wydatkowano na pobyt dzieci w pieczy zastępczej łącznie 1.037.650 zł, w tym 725.257 zł za dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i 312.393 zł za dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych.

Najważniejszym zadaniem w pomocy środowiskowej jest praca socjalna, która skupia się na rozwiązywaniu problemów osób i rodzin, poprzez motywowanie do samodzielnego działania i asystowanie w rozwiązywaniu problemów. Skierowana jest na przywrócenie zdolności osób i rodzin do samodzielnego funkcjonowania. Szczególnym nadzorem objęte są rodziny z dziećmi, zagrożone przemocą oraz demoralizacją nieletnich. Środowiska te pracownicy socjalni w asyście funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji, monitorują dodatkowo, w ramach popołudniowych wizyt patronażowych, realizowanych w godzinach od 15.30 do 17.00, od poniedziałku do czwartku. W 2019 r. zrealizowano 315 godzin wizyt patronażowych, w 44 środowiskach objętych patronażem popołudniowym, w których przebywało 72 dzieci.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, czyli umowę dwustronną zawieraną przez pracownika socjalnego z podopiecznym w celu znalezienia najlepszego rozwiązania dla trudnej sytuacji życiowej klienta. Określa on uprawnienia i zobowiązania stron, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej podopiecznego. W 2019 r. kontraktem socjalnym objętych było 78 osób, zawarto 69 kontraktów.

5. Pomoc specjalistyczna

Zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest organizowanie i zapewnienie poradnictwa specjalistycznego. W 2019 r. psycholog Ośrodka udzielił wsparcia 237 osobom. Z poradnictwa i konsultacji udzielanych przez radcę prawnego zatrudnionego w Ośrodku skorzystało 127 osób. Ośrodek upowszechnia również informacje o innych miejscach, w których realizowana jest profesjonalna nieodpłatna pomoc specjalistyczna, prawna i psychologiczna, w formie ulotek opracowanych przez Ośrodek i na stronie internetowej: www.mops.swidnica.pl.

W ramach działań mających na celu zapewnienie wsparcia specjalistycznego klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w szczególności rodzinom przeżywającym trudności

opiekuńczo-wychowawcze oraz uwikłanym w problemy uzależnień i przemocy domowej, Ośrodek zlecił w 2019 r. do realizacji nieodpłatnie na rzecz mieszkańców Świdnicy:

- Poradnictwo rodzinne, obejmujące wstępną diagnozę sytuacji i potrzeb rodziny, wspieranie w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz ukierunkowywanie w dalszej pracy z psychologiem lub/i innym specjalistą.

Poradnictwo udzielane było w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, w oparciu o program wspierający rodzinę w jej funkcjonowaniu, opracowany przez terapeutę rodzinnego, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi oraz asystentami rodziny. Na realizację zadania wydatkowano łącznie kwotę 40.500 zł. W 2019 r. terapeuta rodzinny zrealizował 450 godzin konsultacji, w ramach których udzielił 341 konsultacji osobom dorosłym i 109 konsultacji dzieciom:

- 278 porad osobom dorosłym korzystającym ze wsparcia, poradnictwa lub terapii rodzinnej, w tym 23 osobom niepełnosprawnym,
- 70 porad osobom dorosłym korzystającym z innych oddziaływań terapeutycznych, w tym 8 osobom niepełnosprawnym,
- 111 porad dzieciom korzystającym ze wsparcia, poradnictwa lub terapii rodzinnej, w tym 19 dzieciom niepełnosprawnym;

- Warsztaty wspierania rodziców i wychowawców pn. „Szkoła dla rodziców i wychowawców”, w celu wspierania rodziców i wychowawców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą, ukierunkowane na przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli.

Warsztaty uczą otwartej, konstruktywnej komunikacji w rodzinie i poza nią, relacji opartych na wzajemnym szacunku i współpracy, służących tworzeniu środowiska najbardziej wspierającego naturalny rozwój dziecka. W pierwszej kolejności do udziału w warsztatach przyjmowani byli podopieczni wskazani przez pracowników socjalnych. Zajęcia prowadzone były w oparciu o program i standardy Szkoły dla Rodziców i Wychowawców Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie, przez dwie osoby posiadające certyfikat realizatora programu wydany przez ORE, uprawniający do prowadzenia I, II i III części programu. Informacja o możliwości udziału w programie przekazywana była podopiecznym przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz umieszczana na stronie internetowej Ośrodka. Na realizację zadania wydatkowano łącznie kwotę 36.000 zł. W 2019 r. realizowano 9 edycji programu, które łącznie ukończyło 108 osób. Spotkania odbywały się w grupach maksymalnie 12-15 osobowych, w formie 10 spotkań, po 4 godz. lekcyjne, łącznie w wymiarze 40 godz. dla każdej z grup, w tym:

- 6 edycji część I Budowanie relacji dorosły-dziecko – 72 osoby,
- 2 edycje części II Wspieranie procesu budowania wzajemnych (opartych na więzi i szacunku) relacji między dziećmi – 22 osoby,
- 1 edycja części III dla rodziców i wychowawców nastolatków uwzględniająca problemy wieku dorastania – 14 osób;

- Warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie, w celu kształtowania prawidłowych relacji i umiejętności rodzicielskich wobec dzieci bez przemocy.

Założeniem warsztatów było doskonalenie umiejętności komunikacyjnych dotyczących relacji rodzic-dziecko oraz kształtowanie tych umiejętności bez biernej agresywności, rozpoznawania stanów emocjonalnych dzieci i adekwatnego reagowania oraz zwiększenia zdolności do samokontroli agresywnych zachowań poprzez samoświadomość i konstruktywne tworzenie relacji w rodzinie. Realizowane były w wymiarze 10 spotkań po 3 godziny, łącznie 30 godzin, w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, przez 2 terapeutów, posiadających kompetencje do prowadzenia zajęć w zakresie specjalistycznych oddziaływań korekcyjno-kompensacyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie przy wykorzystaniu Modelu Duluth. Uczestniczyło w nich 10 osób. Na realizację zadania wydatkowano łącznie kwotę 6.600 zł;

- Grupa wsparcia dla osób, które doświadczyły lub doświadczają przemocy w rodzinie.

W trakcie spotkań uczestniczki uczyły się m.in. jak poczuć swoją siłę i podnieść poczucie wartości, jak chronić własnych granic fizycznych i psychicznych, komunikacji bez przemocy oraz rozpoznawania zagrażających sytuacji i reakcji na nie. Grupa o charakterze otwartym, prowadzona była w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, przez 2 terapeutów, posiadających kompetencje do prowadzenia zajęć w zakresie specjalistycznych oddziaływań korekcyjno-kompensacyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie przy wykorzystaniu Modelu Duluth. W 2019 r. odbyło się 5 dwugodzinnych spotkań, w których uczestniczyło do 8 osób. Na realizację zadania wydatkowano łącznie kwotę 2.200 zł;

- Grupa wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, cierpiących na depresję, zaburzenia psychiczne lub inne dolegliwości emocjonalne utrudniające funkcjonowanie w życiu społecznym lub osobistym oraz dla ich rodzin i bliskich.

Celem prowadzenia grupy jest wzmocnienie emocjonalne uczestników, nauka radzenia sobie w życiu z chorobą i jej kryzysami. Spotkania odbywały się 1 raz w tygodniu, w wymiarze 2 godzin, w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7. W 2019 r. odbyło się 41 spotkań (82 godz.), w których uczestniczyło do 6 osób. Na realizację zadania wydatkowano łącznie kwotę 5.740 zł.

Na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2019 r. zrealizowano warsztaty psychoedukacyjne dla uczniów klas V-VIII Szkoły Podstawowej nr 2 im. Polskich Olimpijczyków i Szkoły Podstawowej Nr 105, w zakresie radzenia sobie z agresją w relacjach rówieśniczych „Bezpieczne dorastanie”. Celem warsztatów był rozwój samoświadomości rozpoznawania, przeżywania i wyrażania emocji, takich jak lęk, wstyd, złość i poczucie winy, nauka postawy asertywnej i stawiania granic oraz zwiększenie świadomości dotyczącej zjawiska przemocy i jego skutków. Warsztaty zrealizowano w ramach 9 spotkań, dla 2 zespołów klasowych w Szkole Podstawowej nr 2 w wymiarze 6 godzin i dla 8 zespołów klasowych po 4 godziny warsztatów w Szkole Podstawowej Nr 105, łącznie 38 godzin warsztatów. Tematyka spotkań, istotna z punktu widzenia wzrostu świadomości społecznej/rodzinnej uczniów, była odpowiedzią na potrzeby zgłaszane przez szkoły. Warsztaty poprowadził psychoterapeuta psychodynamiczny z doświadczeniem w pracy indywidualnej z pacjentem młodzieżowym i dorosłym oraz doświadczenie w prowadzeniu psychoterapii grupowej. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 4.560 zł.

W ramach edukacji publicznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował dla mieszkańców Świdnicy wykłady:

- „Dwa mózgi w domu”, przeprowadzony przez dr Marka Kaczmarzyka, jednego z czołowych neurodydaktyków w Polsce, propagatora dydaktyki ewolucyjnej, dziedziny zajmującej się wyodrębnieniem, rozpoznaniem i praktycznym wykorzystaniem wpływu mechanizmów ewolucyjnych na procesy uczenia się i nauczania.

Wykład dotyczył kwestii związanych z działaniem mózgu na różnych etapach rozwoju, zjawisk w nim zachodzących, które wiążą się z wychowaniem, neurobiologicznym podłożem niezrozumienia dorastających pokoleń i „konfliktu pokoleń”;

- „Jak komunikować się z nastolatkiem”, przeprowadzony przez mgr Tomasza Bilickiego, jednego z najlepszych w Polsce specjalistów w zakresie interwencji kryzysowej dzieci i młodzieży, eksperta w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki pokolenia Y oraz Z.

Tematem wykładu były zachowania ryzykowne nastolatków, komunikowanie się z Pokoleniem Y/Z oraz rozwiązywanie konfliktów międzypokoleniowych.

Wykłady odbyły się w godzinach popołudniowych, w Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych, przy ul. Długiej 33. Uczestnictwo w spotkaniach było bezpłatne, dla wszystkich rodziców, wychowawców i innych osób zainteresowanych profilaktyką zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży oraz komunikacją międzypokoleniową. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 1.520 zł.

Elementem pracy Ośrodka jest także udzielanie wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom. Według rozeznania pracowników socjalnych, w 2019 r. pomocą obejmowali 267 osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym:

- 145 ze zdiagnozowaną chorobą,
- 86 bez diagnozy, z podejrzeniem występowania choroby psychicznej,
- 26 ubezwłasnowolnionych całkowicie, w tym 25 z ustanowionym opiekunem prawnym,
- 10 ubezwłasnowolnionych częściowo, w tym 10 z ustanowionym kuratorem.

Ośrodek prowadzi stały nabór kandydatów do bazy opiekunów prawnych osób całkowicie ubezwłasnowolnionych i kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych. Gdy zaistnieją okoliczności, w których wymagane jest objęcie opieką lub kuratelą podopiecznego, pracownik Ośrodka po przeprowadzeniu rozmowy z kandydatem z bazy, przedstawia sądowi wniosek o objęcie opieką lub kuratelą przez wskazanego kandydata. Na żądanie opiekuna lub kuratora sąd opiekuńczy może przyznać stosowne wynagrodzenie. W 2019 r. pracownicy socjalni nie kierowali do sądu wniosku o przyznanie osobie ubezwłasnowolnionej opiekuna prawnego i ustanowienie kuratora.

Do zadań obowiązkowych gminy należy wspieranie i organizacja pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Koordynacja działań w tym zakresie odbywa się w oparciu o Program Wspierania Rodziny w Gminie Miasto Świdnica na lata 2018-2020, przyjęty uchwałą nr XL/440/18 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 26 stycznia 2018 r., opracowywany na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Jeżeli z analizy sytuacji rodziny wynika taka konieczność, kierownik ośrodka pomocy społecznej zobowiązany jest przydzielić rodzinie asystenta. Pracę na rzecz rodzin w 2019 r. realizowało 7 asystentów rodziny (4 w wymiarze całego etatu, 3 w wymiarze ½ etatu) zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Asystent rodziny to specjalista, którego zadaniem jest codzienne towarzyszenie rodzinie niepotrafiącej samodzielnie pokonać różnych trudności życiowych. Pracownik socjalny przeprowadzając rodzinny wywiad środowiskowy i stwierdzając, że w rodzinie występuje problem opiekuńczo-wychowawczy lub uzyskując informację, że w określonej rodzinie taki problem występuje, wnioskuje o wsparcie rodziny poprzez przydzielenie asystenta, bez względu na dochód rodziny. Rodzina musi wyrazić zgodę na takie wsparcie i współpracować. Asystent pracuje również z rodziną, w której dzieci zostały zabezpieczone w pieczy zastępczej. Jego praca skupia się wówczas na tym, aby wspomóc rodzinę w stworzeniu przez nią warunków pozwalających na powrót dzieci do domu rodzinnego.

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” poszerzyła obszar działań asystenta rodziny, poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, rodzin które oczekują oraz w których urodziło się dziecko niepełnosprawne. Wsparcie asystenta rodziny polega wówczas przede wszystkim na udzieleniu informacji o dostępnych formach wsparcia, reprezentowaniu kobiety przed instytucjami i urzędami oraz wsparciu w realizacji codziennych obowiązków i przezwyciężaniu problemów wychowawczych. W przypadku zaistnienia okoliczności wskazanych w ustawie „Za życiem” należy wystąpić z wnioskiem do Ośrodka. Nie jest stosowana w tym przypadku procedura przeprowadzenia przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W 2019 r. asystenci rodziny wsparciem obejmowali 101 rodzin, w tym:

- ✓ w 2019 r. zlecono współpracę z 25 nowymi rodzinami,
- ✓ 46 rodzin zostało zobowiązanych do pracy z asystentem przez sąd,
- ✓ 1 rodzina, z 2 dziećmi, objęta była wsparciem asystenta rodziny w ramach ustawy „Za życiem”, z tytułu niepełnosprawności dziecka,
- ✓ w rodzinach objętych asystenturą wychowywało się łącznie 157 dzieci,

- ✓ w rodzinach objętych asystenturą 41 dzieci przebywało w pieczy zastępczej, z których w 2019 r.:
 - 15 dzieci trafiło do pieczy,
 - 5 dzieci wróciło do domu rodzinnego,
- ✓ na dzień 31 grudnia 2019 r. wsparcia asystenta rodziny wymagało 70 rodzin,
- ✓ praca asystenta rodziny z rodzinami odbywała się przez okres:
 - do 1 roku – 30 rodzin,
 - do 2 lat – 22 rodziny,
 - do 3 lat – 16 rodzin,
 - powyżej 3 lat – 33 rodziny, w tym 22 środowiska zobowiązane do pracy z asystentem rodziny przez sąd,
- ✓ 31 rodzin zakończyło pracę z asystentem rodziny, w tym:
 - 9 rodzin ze względu na zrealizowanie planu pracy,
 - 16 rodzin ze względu na brak współpracy z asystentem,
 - 5 rodzin ze względu na zmianę miejsca zamieszkania,
 - 1 rodzina ze względu na osiągnięcie pełnoletniości przez dziecko,
- ✓ średni czas pracy asystenta z rodziną wynosił 33 miesiące,
- ✓ odbyły się 172 posiedzenia zespołu ds. okresowej oceny sytuacji rodziny.

Gmina Miasto Świdnica aplikowała o środki na dofinansowanie wynagrodzeń dla asystentów rodziny w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019 – asystent rodziny”, ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Gmina otrzymała środki finansowe w kwocie 95.666 zł, które zostały przeznaczone na dofinansowanie wynagrodzenia 7 asystentów rodziny, zatrudnionych w Ośrodku.

W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nadzorował realizację zadań publicznych miasta zleconych w trybie otwartych konkursów ofert, na podstawie Programu współpracy Gminy Miasto Świdnica z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na 2019 rok:

- ✓ „Prowadzenie jadłodajni”, z przeznaczeniem na dofinansowanie, w kwocie 3 zł do kosztów przygotowania jednego posiłku, przez 6 dni w tygodniu, z wyłączeniem niedziel i świąt, do średnio 98 posiłków dziennie dla osób zgłoszonych przez Ośrodek, realizowane przez:
 - Caritas Diecezji Świdnickiej – przyznana dotacja w wysokości 31.605 zł, została wykorzystana w wysokości 30.918 zł. Średnio dziennie z posiłków korzystało do 34 osoby,
 - Towarzystwo Pomocy im. Świętego Brata Alberta – przyznana dotacja w wysokości 56.889 zł, została wykorzystana w wysokości 20.484 zł. Średnio dziennie z posiłków korzystało do 23 osób;
- ✓ „Pozyskiwanie i dystrybucja żywności”, w celu zapewnienia osobom i rodzinom w trudnej sytuacji rodzinnej wsparcia w postaci bezpłatnej żywności:
 - Spółdzielnia Socjalna „MITOS” – przyznano dotację w wysokości 75.000 zł, która w całości została wykorzystana. Źródłem pozyskiwania produktów spożywczych są rezerwy unijne, zbiórki publiczne oraz producenci i hurtownicy. Rozdział żywności odbywa się we współpracy z Ośrodkiem oraz za pośrednictwem organizacji z terenu Miasta, wspierających w tej formie swoich członków.

W celu skutecznego udzielania wsparcia podopiecznym, Ośrodek stosuje metody pracy interdyscyplinarnej. Stale współpracuje ze specjalistami, w szczególności z placówkami oświatowymi, Komendą Powiatową Policji, kuratorami, w zakresie diagnozowania sytuacji i rozeznania potrzeb rodziny, planowania i realizacji pracy z rodziną oraz monitorowania wspólnych klientów. Odbywa się to poprzez spotkania, wymianę informacji, opracowywanie procedur, udział w szkoleniach oraz pracę w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W 2019 r. odbyło się 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, na których omawiano m.in. problematykę przemocy w rodzinie w Gminie Miasto Świdnica, zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zapotrzebowanie na szkolenia i inne formy edukacyjne, zgłaszane przez środowiska realizujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz podejmowano działania wynikające z procedury „Niebieskie Karty”. Postępowania w indywidualnych przypadkach prowadzą grupy robocze powoływane w drodze zarządzeń Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, które dokumentują działania podejmowane w ramach prowadzonych procedur. W 2019 r. w ramach zadań Zespołu:

- prowadzono 201 procedur „Niebieskie Karty” (liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych), z czego 132 procedury „Niebieskie Karty” uruchomiono w 2019 r. (liczba utworzonych grup roboczych),
- zorganizowano 470 posiedzeń grup roboczych.

6. Programy realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

➤ Uwierz we własne siły

W latach 2017-2019 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował projekt „Uwierz we własne siły” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa 9 Włączenie społeczne, Działanie 9.1 Aktywna Integracja Poddziałanie 9.1.4 Aktywna integracja – ZIT AW. Jego celem była aktywizacja społeczna, zawodowa, edukacyjna i zdrowotna uczestników, mieszkańców Gminy Miasto Świdnica zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia. Uczestnikami projektu były osoby od wielu lat, z różnych przyczyn, korzystające z pomocy społecznej, o niskich kwalifikacjach, nieodpowiadających potrzebom rynku pracy, które doznały wielokrotnego wykluczenia. Projekt zakładał udział łącznie 20 osób najbardziej oddalonych od rynku pracy, zakwalifikowanych do III profilu bezrobotnych, 10 osób dla których ustalono II profil pomocy oraz co najmniej 20 osób z ich najbliższego otoczenia. Dla uczestników przewidziano kompleksowe i indywidualne formy wsparcia w ramach ścieżki reintegracji, uwzględniające ich indywidualne potrzeby i możliwości. Obejmowały one interdyscyplinarne wsparcie, motywowanie do aktywności własnej oraz zapewnienie udziału w warsztatach, spotkaniach i innych formach edukujących w kierunku zwiększenia skuteczności i samodzielności społeczno-zawodowej.

II edycja programu realizowana była w okresie od września 2018 r. do maja 2019 r. Wzięło w niej udział 15 uczestników (9 osób z ustalonym III profilem pomocy i 6 osób z ustalonym II profilem pomocy), z czego 14 osób ukończyło pełny program. W ramach projektu każdy z uczestników objęty był:

- dogłębną diagnozą funkcjonalności-dysfunkcjonalności, na podstawie której opracowano konceptualizację obszarów problemowych;
- warsztatami:
 - trening umiejętności społecznych – zdrowa i ekonomiczna kuchnia, praktyczna nauka kalkulacji posiłku i jego przygotowanie,
 - trening umiejętności społecznych – zarządzanie budżetem domowym, w tym edukacja w zakresie segregacji śmieci, gospodarnego zarządzania budżetem domowym z uwzględnieniem konieczności wywiązywania się ze zobowiązań finansowych i dokonywania systematycznych opłat (w tym za media, czynsz),
 - treningi kompetencji społecznych, w celu podniesienia, nabycia, przywrócenia lub wzmocnienia kompetencji społecznych i poczucia własnej wartości, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej: Samokontrola; Kreatywne myślenie; Podstawy zachowań asertywnych,

- trening kompetencji – pielęgnacja i opieka nad osobami zależnymi w rodzinie, w dwóch zagadnieniach: dzieci lub osoby niepełnosprawne lub/i w wieku senioralnym, w zależności od potrzeb i możliwości uczestników;
- szkoleniem podnoszącym umiejętności i kompetencje zawodowe i społeczne, w zakresie indywidualnie dobranej oferty edukacyjnej przygotowującej do zawodu, zgodnie z zainteresowaniami, predyspozycjami uczestników oraz zapotrzebowaniem na rynku pracy, w tym przygotowujące do zawodu:
- magazynier z obsługą wózka jezdniowego podnośnikowego z wyłączeniem specjalizowanych – 5 osób,
- pomoc kuchenna – 6 osób,
- sprzedawca – 3 osoby;
- wsparciem w ramach spotkań grupowych i działań aktywizujących społecznie, również w sferze kulturalnej;
- indywidualnymi spotkaniami, terapią psychologiczną, rodzinną, psychospołeczną z psychologiem, psychiatrą, terapeutą uzależnień, terapeutą rodzinnym oraz coachem wspierającym pracowników socjalnych w opracowaniu i realizacji ścieżki reintegracji dla uczestników.

➤ Świdnickie Jaskółki

Gmina Miasto Świdnica – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w partnerstwie z Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej rozpoczęła 1 kwietnia 2019 r. realizację projektu „Świdnickie Jaskółki”, dofinansowanego z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś priorytetowa: 9 Włączenie społeczne, Działanie: 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie: 9.2.1 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych-konkursy horyzontalne. Jest on odpowiedzią na potrzeby w zakresie zwiększenia samodzielności osób wymagających wsparcia w procesie integracji społeczno-zawodowej. Stanowi część budowanego trwałego systemu wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Miasta Świdnicy, niesamodzielnych, wymagających wsparcia społecznego i wsparcia w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych, w tym bezdomnych, z niepełnosprawnościami, z zaburzeniami psychicznymi, opuszczających pieczę zastępczą.

W wyniku przeprowadzonej rekrutacji do I edycji projektu, trwającej od 1 kwietnia 2019 r., zakwalifikowano pierwszych 30 osób (7 dzieci), w tym: osoby samotne, 3 rodziny z dziećmi (matka wychowująca 3 małych dzieci, ojciec wychowujący 3 małych dzieci, matka z dzieckiem) oraz osoby z niepełnosprawnością intelektualną. Są to osoby, które w pierwszej kolejności wymagały zapewnienia schronienia, połączonego z trenowaniem ważnych czynności życia codziennego, jak dbanie o dzieci, zarządzanie budżetem domowym, prowadzenie gospodarstwa domowego, dbanie o własne zdrowie, wyjście z zadłużenia. W zależności od indywidualnej sytuacji, uczestnicy projektu obejmowani są wsparciem asystenta, którego zadaniem jest uczenie samodzielności, pomaganie, a nie wyręczanie. Asystent podpowiada, jak wykonać najprostsze czynności, takie jak zakupy, ugotowanie obiadu, posprzątanie, zrobienie prania. Wsparcie obejmuje również specjalistyczną pomoc psychologiczną oraz treningi podnoszące kompetencje społeczne ukierunkowane na usamodzielnianie, służące poprawieniu jakości życia uczestników projektu. Czas pobytu w mieszkaniu wspomaganym wynosi 6 miesięcy, dla osób chorych do 12 miesięcy.

30 września 2019 r. projekt ukończyło pierwszych 9 osób (w tym 1 rodzina z 3 dziećmi) oraz w dniu 31 października 2019 r. 5 osób (w tym 1 rodzina z 3 dziećmi). Do II edycji, od 1 października 2019 r. przystąpiło 9 osób (w tym rodzina z 1 dzieckiem i rodzina z 2 dziećmi) oraz od 1 listopada 2019 r. kolejne 6 osób.

Uczestnicy najczęściej korzystali z form wsparcia:

- trening interpersonalny, którego celem jest nauka rozwiązywania konfliktów i problemów osobistych, ćwiczenie i nauka zachowań w określonych sytuacjach, rozwój umiejętności społecznych;
- trening autonomii decyzyjnej według modelu wspieranego podejmowania decyzji;
- trening umiejętności społecznych umożliwiający kształtowanie umiejętności komunikacyjnych, współpracy w grupie, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z emocjami oraz modyfikowania zachowań na bardziej aprobowane społecznie;
- rozwijanie umiejętności integracji ze społecznością lokalną;
- trening zarządzania mieszkaniem;
- trening finansowy, którego celem jest rozwijanie umiejętności planowania i wydatkowania dostępnych środków finansowych – w tym związanych z utrzymaniem mieszkania.

➤ Świdnicka Karta Dużej Rodziny

Świdnickie rodziny wielodzietne, w których skład wchodzi jeden lub dwoje opiekunów oraz troje lub więcej dzieci, od 15 stycznia 2014 r. mogą zostać objęte programem polityki prorodzinnej pod nazwą Świdnicka Karta Dużej Rodziny, który został przyjęty uchwałą nr XXXIII/381/13 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 listopada 2013 r. W ramach programu wprowadzone zostały zniżkowe i promocyjne opłaty dla rodzin wielodzietnych za korzystanie z dóbr kultury, sportu i rozrywki, usługi publiczne oraz preferencyjne oferty pozostałych partnerów – przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, którzy wyrazili chęć przystąpienia do programu. Do programu przystąpiło 103 partnerów – samorządowych jednostek organizacyjnych i firm prowadzących działalność gospodarczą, które wprowadziły zniżkowe i promocyjne opłaty dla osób posiadających Kartę, w tym w 2019 r. do programu przystąpiło 2 nowych partnerów i 4 partnerów zamknęło działalność. Na dzień 31 grudnia 2019 r. liczba partnerów programu Świdnicka Karta Dużej Rodziny wyniosła 99.

Osobami uprawnionymi do korzystania z uprawnień są członkowie rodzin wielodzietnych, w skład których wchodzi jeden lub dwoje opiekunów oraz troje lub więcej dzieci, z tym, że dziecko może mieć do 18 lat, lub w przypadku dzieci uczących się do 25 roku życia:

- w 2019 r. wydano łącznie 1.070 kart – 220 rodzinom, w tym 389 dla rodziców/opiekunów i 688 dla dzieci,
- od początku realizacji programu, tj. od dnia 15 stycznia 2014 r. przystąpiło do niego 496 świdnickich rodzin, w tym 36 rodzin wielodzietnych po raz pierwszy dołączyło do programu w 2019 r.

Na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, świdnickie rodziny wielodzietne korzystają z programu ogólnopolskiego:

- do programu przystąpiło ponad 1.000 firm i instytucji z całej Polski, realizujących ofertę w ponad 10.000 miejsc;
- karty wydano łącznie 434 świdnickim rodzinom, dla 2.184 osób w tych rodzinach, w tym 799 rodziców/opiekunów i 1.376 dzieci;
- w 2019 r. do programu dołączyły 54 rodziny, łączna liczba osób w tych rodzinach wynosi 254, w tym 90 rodziców/opiekunów oraz 164 dzieci.

Od 1 stycznia 2019 r. weszły w życie zmiany do ustawy o Karcie Dużej Rodziny, zgodnie z którymi karta dużej rodziny przysługuje również rodzicom, którzy wychowywali troje lub więcej dzieci. Oznacza to, że rodzice przynajmniej trójki dorosłych już dzieci mogą ubiegać się o wydanie karty. Karty wydawane są dla każdego rodzica, mają bezterminowy okres ważności i uprawniają do zniżek analogicznie, jak w przypadku rodziców z małoletnimi dziećmi. W 2019 r. wpłynęło 177 wniosków o przyznanie kart dla rodziców, którzy wychowywali przynajmniej trójkę dzieci. Przyznano łącznie 318 kart.

Dokumentem potwierdzającym uprawnienie do korzystania z instrumentów przewidzianych w programach są Karty Dużej Rodziny, w formie tradycyjnej – plastikowej oraz elektronicznej – na urządzeniach mobilnych, wydawane na wniosek zainteresowanych rodzin. W Miejskim

Ośrodku Pomocy Społecznej znajduje się stanowisko do obsługi mieszkańców Świdnicy w zakresie karty świdnickiej i ogólnokrajowej. Składanie wniosków o wydanie kart odbywa się w Ośrodku. Świdnicka Karta drukowana jest w Ośrodku, natomiast wydruk kart ogólnokrajowych, po rozpatrzeniu wniosku, Ośrodek zamawia w Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych w Warszawie.

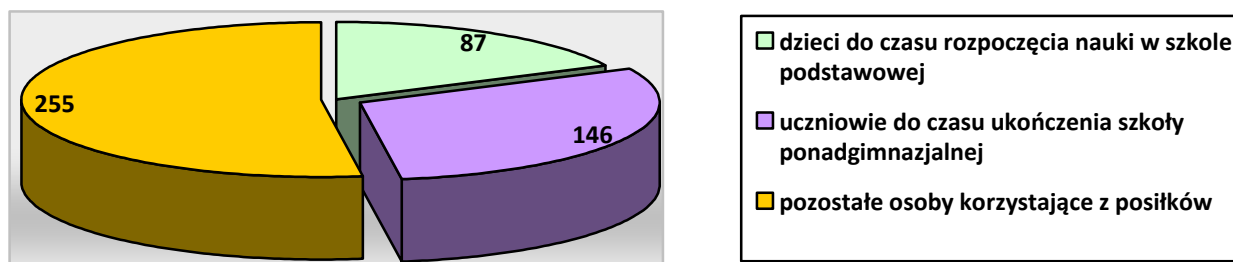
➤ Posiłek w szkole i w domu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje dożywianie w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”, poprzez finansowanie posiłków. Nieodpłatne dożywianie przyznawane jest osobom i rodzinom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 200% kryterium dochodowego. W 2019 r.:

- programem objętych było łącznie 488 osób, które korzystały z posiłków w formie pełnego obiadu,
- dożywianie prowadzono w ramach 9 punktów żywieniowych w mieście,
- łącznie wydano 69.197 posiłków,
- średni koszt jednego posiłku pokrywanego w ramach programu wyniósł 5,87 zł.

Wsparcia w ramach programu udziela się w szczególności dzieciom korzystającym z posiłków w żłobkach, przedszkolach i szkołach, do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej oraz osobom znajdującym się w trudnej sytuacji, w szczególności samotnym, w podeszłym wieku, chorym i niepełnosprawnym.

Wykres nr 2. Osoby objęte programem Pomoc państwa w zakresie dożywiania w 2019 r.

W przypadku dzieci spożywających posiłki w szkołach, szczególny nacisk kładzie się na to, by dzieci spożywały posiłki na terenie placówki. Przyjęto zasadę, że rodzice nie pobierają posiłków na wynos, poza wyjątkowymi sytuacjami. Daje to pewność, że pomoc w postaci dożywiania jest realizowana zgodnie z przeznaczeniem. Pracownicy socjalni i pedagodzy szkolni podejmują działania w celu objęcia dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci i uczniów szkół, w szczególności z rodzin wieloproblemowych. W 2019 r. spośród ogółu korzystających z posiłków 47,75% (46,54% w 2018 r.) stanowiły dzieci i uczniowie.

W 2019 r. 7 osób dorosłych wymagających dożywiania, według rozeznania pracowników, nie zostało objętych programem, z powodu niechęci do tej formy pomocy. Osobom tym zaproponowano dożywianie, lecz nie wyraziły na to zgody.

Tabela nr 18. Koszt realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2019 r.

finansowanie programu	
dotacja z budżetu państwa	170.000 zł
środki własne MOPS	236.155 zł
łącznie	406.155 zł

Wydatki w ramach programu przeznaczono na pokrycie kosztów posiłków dla:

- dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej – 43.553 zł,
- uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – 117.714 zł,
- pozostałych osób – 244.888 zł.

➤ Kampania „16 dni akcji przeciw przemocy ze względu na płeć”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uczestniczył w ogólnoswiatowej kampanii „16 dni akcji przeciw przemocy ze względu na płeć”. Kampania rozpoczęła się 25 listopada w Międzynarodowym Dniu Przeciwko Przemocy Wobec Kobiet i trwała do 10 grudnia – Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka. Kampania łączy antyprzemocowe inicjatywy na całym świecie. Jej celem jest zwrócenie uwagi na przemoc domową, której ofiarami najczęściej są kobiety. Symbolem jest biała wstążka, przeznaczona dla mężczyzn, którzy nosząc ją wspierają kampanię i deklarują, że sami nie będą sprawcami przemocy, nie będą akceptować lub milczeć na temat przemocy wobec kobiet oraz będą przeciwstawiać się wszelkim formom przemocy wobec kobiet. Celem kampanii jest przełamywanie stereotypów głoszących, że przemoc w rodzinie dotyczy tylko sytuacji, w których dochodzi do użycia siły fizycznej, gdy tymczasem może ona przybierać różne formy, m.in. dręczenia psychicznego, nadużyć seksualnych, ograniczania dostępu do zasobów finansowych, obniżania poczucia wartości partnerki.

W ramach kampanii Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował:

- wystawę plakatów „Przemoc. Twoja sprawa” w pomieszczeniach Świdnickiego Ośrodka Kultury, które wzywają do niepozostawiania obojętnym na przemoc, obalania stereotypów „nie wtrącam się, to nie moja sprawa”. Wystawiane grafiki były nagrodzone i wyróżnione w 13. edycji konkursu Galerii Plakatu AMS;

- emisję spotu „Chłopcy i mężczyźni przeciwko przemocy – 10 rzeczy, które mogą zrobić mężczyźni, by przeciwdziałać przemocy wobec kobiet wg Jacksona Katza”, na video ekranach w 15 autobusach Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego,

- akcję „Biała wstążka”, w formie ekspozycji przygotowanych plakatów w autobusach komunikacji miejskiej, dystrybucji ulotki (250 szt.) i białych wstążek przypinanych chłopcom i mężczyznom, wyrażających wsparcie dla kampanii,

- publikację na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej informacji o realizowanej kampanii oraz informacji teleadresowych o miejscach w Świdnicy, gdzie można kierować zgłoszenia dotyczące przemocy w rodzinie.

7. Wiodące zadania do realizacji przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 r.

Określenie zadań do realizacji w 2020 r. opiera się na analizie potrzeb, zasobów instytucjonalnych i kadrowych oraz diagnozie problemów społecznych, przy uwzględnieniu zmian w obowiązujących przepisach prawa. Na bieżąco gromadzone są dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej i zdrowotnej mieszkańców korzystających ze wsparcia Ośrodka oraz identyfikowane są potrzeby i braki w zabezpieczeniu potrzeb mieszkańców w sferze socjalnej.

Wiodące zadania do realizacji w 2020 r.:

- integracja i aktywizacja mieszkańców Świdnicy, w szczególności zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia oraz zwiększenie samodzielności w procesie integracji społeczno-zawodowej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od 1 kwietnia 2019 r. do 31 marca 2022 r. realizuje projekt „Świdnickie Jaskółki”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. Projekt ukierunkowany jest na wsparcie budowanego systemu kompleksowego usamodzielniania osób

zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Miasta Świdnicy, niesamodzielnymi, wymagających wsparcia społecznego i wsparcia w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych, w tym bezdomnych, z niepełnosprawnościami, z zaburzeniami psychicznymi, opuszczających pieczę zastępczą. Osoby usamodzielniane po etapie aktywnej reintegracji, w tym w ramach mieszkań wspomaganych (treningowych i wspieranych), mają możliwość samodzielnego funkcjonowania w istniejących i budowanych mieszkaniach socjalnych. Także po zakończeniu uczestnictwa w projekcie, beneficjentom towarzyszy pomoc specjalistów, w skali zależnej od potencjału osoby. Zakładanym efektem jest poprawa i wzmocnienie zdolności do zatrudnienia, zwiększenie dostępności do środowiskowych usług społecznych, w tym opiekuńczych oraz wsparcie rodzin.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej opracowuje metody działania i współpracy na rzecz osób i rodzin, w których występuje problem bezrobocia. Istotne jest zacieśnienie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Świdnicy w zakresie podejmowania działań wzmacniających aktywność zawodową osób bezrobotnych, będących jednocześnie klientami PUP i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej realizowanych przez Ośrodek. Zasady współpracy z PUP określone zostały między stronami porozumieniem. Uruchomiony zostanie Klub pracy, jako inicjatywa społeczna, mająca na celu przeprowadzenie działań w zakresie aktywizacji zawodowej klientów Ośrodka, z uwzględnieniem kompetencji, wskazań i przeciwwskazań zdrowotnych, dyspozycyjności i możliwości danego klienta.

Przygotowywany jest wniosek aplikacyjny, w partnerstwie z organizacją pozarządową, w ramach działania 9.1 RPO WD – wsparcie dla tworzenia i działalności podmiotów integracji społecznej, w ramach którego planuje się utworzenie Klubu Integracji Społecznej.

➤ działania na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych

Jednym z istnych działań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2020 r. jest zapewnienie wsparcia i aktywizacja społeczna świdnickich seniorów oraz osób niepełnosprawnych i ich rodzin. W tym zakresie podejmowane są wielokierunkowe działania.

Od 1 stycznia 2020 r. w strukturach Ośrodka funkcjonują dwa Kluby Seniora: jeden usytuowany na Osiedlu Młodych, drugi na Osiedlu Zarzecze. Kluby organizują działania na rzecz ok. 150 seniorów z terenu Miasta Świdnicy. Funkcjonowały wcześniej w strukturach Miejskiej Biblioteki Publicznej i nadal będą kontynuowały rozpoczęte działania. Dużą uwagę zwracać się będzie na elementy edukujące seniorów w zakresie ich bezpieczeństwa oraz większego wykorzystywania dostępnych na terenie Miasta form kulturalnych, sportowych i zdrowotnych. Jednym z działań będzie kampania edukacyjna „Bezpieczny Senior” Fundacji Przyszłość Pokoleń, realizowana przez Ośrodek we współpracy ze Strażą Miejską w Świdnicy, w formie spotkań indywidualnych oraz grupowych w Klubach Seniorów.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zawarł porozumienie z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych Inspektoratem w Świdnicy o współpracy w sprawie powołania inicjatywy społecznej pod nazwą „RAZEM SKUTECZNIEJ”, która zakłada przeprowadzenie działań na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. Projekt prowadzony będzie w formie wymiany informacji i doświadczeń kadry obu instytucji z zakresu przepisów wynikających z ustaw o pomocy społecznej i ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz innych aktów prawnych. Przeprowadzony zostanie cykl spotkań szkoleniowo-konsultacyjnych dla pracowników Ośrodka z zakresu świadczeń ZUS, prelekcje, warsztaty, spotkania, dyżury eksperckie dla mieszkańców Świdnicy pełnione przez wytypowanych pracowników ZUS i Ośrodka oraz kampania medialna edukująca społeczność lokalną z zakresu świadczeń obu instytucji.

W ramach działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2020, którego celem jest zapewnienie członkom rodziny (opiekunom) osób niepełnosprawnych alternatywnej formy czasowej opieki. To program wsparcia członków rodziny w opiece nad osobą niepełnosprawną

z orzeczonym znacznym stopniem niepełnosprawności oraz dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

W wyniku porozumienia zawartego przez Ośrodek z PHUP „MARCONI” spółka z o.o., podejmowane są wspólne działania na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie realizacji świadczeń medycznych, fizjoterapii ambulatoryjnej i fizjoterapii w domu pacjenta, refundowanych przez NFZ. Porozumienie ma na celu zwiększenie dostępności do usług medycznych podopiecznych Ośrodka, posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej będzie również aplikował do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w programie „Centrum opiekuńczo-mieszkalne”. Pozyskane środki finansowe pozwolą na utworzenie bazy centrum, w którym świadczona będzie pomoc dorosłym osobom niepełnosprawnym ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, poprzez zapewnienie usług zamieszkiwania w ramach pobytu dziennego.

Na podstawie ustawy o pomocy społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje usługi opiekuńcze przysługujące osobom, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy/opieki, a są jej pozbawione. Jest to zadanie gminy o charakterze obligatoryjnym. Dotychczasowa praktyka wskazuje na systematyczny wzrost liczby osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Osoby, którym zwiększono lub przyznano pomoc, to w zdecydowanej większości seniorzy po osiemdziesiątym roku życia, których stan zdrowia pogorszył się w sposób nagły i uniemożliwiający samodzielną egzystencję, np. wskutek udaru mózgu, przebytego zabiegu operacyjnego po złamaniu w obrębie kości udowej czy miednicy, pogłębiającej się demencji, choroby nowotworowej. Pozostałą grupę odbiorców świadczenia stanowią osoby samotne, bądź pozbawione opieki ze strony rodziny z powodu ich aktywności zawodowej, własnych problemów zdrowotnych, znacznej odległości miejsca zamieszkania. Każdorazowo konieczność wsparcia w formie usług opiekuńczych wynika bezpośrednio z kondycji podopiecznego, potwierdzonej wywiadem środowiskowym przez pracownika socjalnego, czasem w wyniku zgłoszenia szpitala, interwencji z otoczenia, zgłoszenia Straży Miejskiej, Policji, zarządców nieruchomości czy wspólnot mieszkaniowych. Przyznanie pomocy w formie usług opiekuńczych jest ważnym aspektem polityki senioralnej w mieście i w związku z powyższym nadal stanowić będzie istotny element działań Ośrodka w 2020 r. Osobom, które wymagają całodobowej opieki, zapewniany jest pobyt w domu pomocy społecznej odpowiedniego typu.

➤ działania na rzecz bezdomnych

Zapewnienie kompleksowego wsparcia osobom bezdomnym z terenu Gminy Miasta Świdnicy, a tym samym zwiększenie ich szansy na aktywizację społeczną i zawodową jest jednym z wiodących zadań do realizacji przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 r. Udzielanie schronienia, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Działania w okresie zimowym skoncentrowane są przede wszystkim na udzieleniu natychmiastowej pomocy osobom bezdomnym, tj. skierowanie do stosownych placówek. Z uwagi na fakt, że osoby bezdomne w wielu przypadkach są osobami uzależnionymi od środków psychoaktywnych, realizowana jest współpraca z terapeutami Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Świdnicy. Osoby bezdomne włączane są również do udziału w projektach realizowanych przez Ośrodek i organizacje pozarządowe w celu aktywizacji zawodowej (staże, prace społecznie użyteczne) i społecznej (terapia, wsparcie psychologiczne). Ze strony pracowników socjalnych prowadzone są działania ukierunkowane na usamodzielnianie się osób bezdomnych lub poprawę relacji z najbliższymi członkami rodziny, co może umożliwić ewentualny powrót w środowisko rodzinne.

➤ wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie zadań w obszarze wspierania rodzin, w szczególności przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, koncentruje swoje działania na budowaniu skutecznego systemu wsparcia rodziny. W tym celu prowadzone są działania profilaktyczne i doskonalone metody pracy z rodziną, poprzez wprowadzenie różnorodnych form środowiskowej pomocy rodzinom dysfunkcyjnym, m.in. wzmocnienie działań asystentów rodziny, których zadaniem będzie prowadzenie systematycznej, bezpośredniej pracy z rodziną mającą trudności w prawidłowym funkcjonowaniu. Zakłada się interdyscyplinarne zaangażowanie różnych instytucji w działania na rzecz świdnickich rodzin. W tym celu stale doskonalone są standardy pracy i zasady współpracy ze służbami społecznymi na co dzień mającymi kontakt z dzieckiem i jego rodziną oraz zajmującymi się wspieraniem rodziny (m.in. szkoły, przedszkola, Policja, służba zdrowia, pomoc społeczna, sądy).

W 2020 r. Ośrodek organizować będzie działania edukacyjne podnoszące kompetencje specjalistów pracujących na rzecz rodziny, asystentów rodziny, pracowników socjalnych oraz przedstawicieli innych służb, w tym ukierunkowane na ograniczenie i wsparcie w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie. Realizowane również będą działania adresowane do wszystkich mieszkańców Świdnicy zainteresowanych poszerzeniem wiedzy w zakresie ponoszenia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez realizację spotkań edukacyjnych ze specjalistami dla rodziców oraz przyszłych rodziców. Organizowane będą działania środowiskowe w formie festynów rodzinnych, które aktywizują najbliższe środowisko rodziny oraz łączą zabawę, wypoczynek i edukację całych rodzin, ważną dla mieszkańców Świdnicy, dotyczącą bezpiecznych zachowań, reagowania na przemoc, korzystania z szeroko rozumianych form wsparcia. Pracownicy Ośrodka włączać się będą w działania organizowane przez inne instytucje i organizacje pozarządowe, jak np. „Lato na podwórku” oraz będą inicjować własne działania, zapraszając inne podmioty oraz mieszkańców Świdnicy do aktywności, np. „Rozbierz z nami choinkę”, „Biała wstążka”, „Bezpieczne wakacje”.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Świdnicy

Violetta Kalin